

Datum beslissing 30 maart 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

(wiflen) [naam],
geboren [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van Congregatie van de Redemptoristen.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 7 november 2011. Op 22 december 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], lid van het provinciaal bestuur van de provincie St.-Clemens van de Redemptoristen.

Op 8 maart 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken.

Namens de Redemptoristen zijn verschenen [naam], en [naam], beleidsmedewerker van de Redemptoristen Provincie St. Clemens.

2. De klacht

2.1. Rond 1965-1966 zat klager in het tweede schooljaar van [school]. Hij was toen 12 jaren. In dat jaar vonden ook vormingsdagen plaats die geleid werden door [aangeklaagde]. Tijdens deze vormingsdagen gebeurde er verder niet iets in de sfeer van seksueel misbruik, maar het viel klager wel op dat aangeklaagde zich amicaal gedroeg.

In de winter van 1966 werd klager geselecteerd voor de wielerronde in [plaats] die in de daarop volgende zomer van 1967 plaatsvond. Aangeklaagde was betrokken bij de organisatie van de wielerronde. In de voorbereidingsfase voorafgaand aan de te houden wielerronde (in

de winter van 1966-1967), had aangeklaagde aangegeven dat hij klager thuis wilde opzoeken. Aangeklaagde wilde bij klager thuis ook privé foto's maken van klager. Toen aangeklaagde aankwam in het huis van klager, werd de moeder van klager al vrij snel weggestuurd. Aangeklaagde maakte vervolgens foto's van klager in de woonkamer. De foto's waren niet erotisch van aard. Klager vond het wel opmerkelijk dat er - voor die tijd - tamelijk veel foto's (zo'n tien tot vijftien) werden gemaakt.

Na de foto sessie wilde aangeklaagde de slaapkamer van klager zien. Klager vond dat niet nodig, maar aangezien aangeklaagde nogal aandrong, werd de slaapkamer van klager toch bezocht. Aldaar aangekomen zei aangeklaagde dat hij moe was en ging hij op het bed van klager liggen. Aangeklaagde verzocht vervolgens klager om boven op hem te komen liggen. Klager vond dat vreselijk. Er was niemand in huis en klager voelde zich gedwongen om aan het verzoek gehoor te geven. Klager is vervolgens bovenop aangeklaagde gaan liggen. Beiden waren daarbij gekleed. Hoe lang klager op aangeklaagde heeft gelegen, kan klager zich niet meer herinneren, evenmin of sprake is geweest van strelingen. Waarschijnlijk hoorde klager op een gegeven moment zijn moeder weer het huis in komen en heeft dat hem de moed gegeven om van aangeklaagde af te gaan.

Klager wist dat het niet goed was. De geur is klager altijd bijgebleven.

Het daaropvolgende jaar is er wederom een wielerronde gehouden. Hierbij was aangeklaagde wel betrokken maar er hebben zich toen geen ongeregelheden voorgedaan in relatie tot klager.

Jaren later toen klager samenwoonde met zijn vriendin, heeft aangeklaagde (die via een pupil van klager weer in contact kwam met klager) een huisbezoek gebracht aan klager en zijn vriendin en toen expliciet bij hen aangedrongen op de noodzaak om te gaan trouwen. Aangeklaagde gaf daarbij aan zelf wel de dienst te willen leiden.

2.2. Klager heeft het voorval altijd weggedrukt, zich inprentend dat het allemaal niets voorstelde. Maar diep in zich voelde hij walging en boosheid over de respectloze wijze waarop hij toen is behandeld door aangeklaagde. De boosheid van klager is versterkt door het feit dat aangeklaagde jaren later sprak over huwelijksmoraal en er bij klager op aan drong om te gaan trouwen, terwijl aangeklaagde zelf deze misstap had begaan. Het voorval heeft zijn geloof in zekere zin geknakt, en heeft bij klager ook het vertrouwen in de mensen die werkzaam zijn in de kerk beschadigd.

Klager heeft uit schaamte er nooit iets over tegen zijn ouders verteld. Wel heeft hij het toen hij dertig jaar was, aan zijn vrouw verteld. Zijn zus is ook op de hoogte. Tijdens een ziekteperiode in de afgelopen drie jaren, is klager op advies van de psychiater in therapie gegaan. Daarbij zijn er twee sessies besteed aan het seksueel misbruik. Klager is niet meer in staat fulltime te werken.

2.3. Het doel van deze klachtprocedure is voor klager om zaken uit het verleden 'op te ruimen'. Hij wil zijn verhaal vertellen en hij wil de erkenning van de kerk dat hetgeen is voorgevallen echt fout was. Hij wenst ook in aanmerking te komen voor schadevergoeding. Klager hoopt met zijn verhaal een ondersteuning te bieden voor de verhalen van anderen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Uit de archieven m.b.t. aangeklaagde is evenwel niets naar voren gekomen met betrekking tot seksueel misbruik. Desalniettemin concludeert de overste dat het aannemelijk is dat het in de onderhavige klacht gaat om aangeklaagde, nu deze inderdaad betrokken was bij de organisatie

van de wielerrondes in die jaren. Tevens is er een andere klacht tegen aangeklaagde bekend met zaaknummer 1996/01, waarin ook melding wordt gemaakt van soortgelijk seksueel misbruik dat plaats had in het kader van de organisatie van de wielerronde in de jaren 1966/1967. Deze klacht is door de Congregatie in de jaren negentig middels een financiële schikking afgewikkeld, waaruit redelijkerwijze valt af te leiden -aldus de overste ter zitting- dat de Congregatie die eerdere klacht over aangeklaagde destijds heeft erkend. Dit gegeven sterkt de overste in zijn conclusie dat de klacht van klager aannemelijk moet worden geacht.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheids situatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wel is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast is er sprake van steunbewijs nu een eerdere klacht tegen aangeklaagde (zaaknummer 1996/01) in de jaren negentig door de Congregatie is erkend en financieel is afgewikkeld. Bovendien zijn de omstandigheden in die eerdere klacht in grote mate gelijk aan de omstandigheden in de onderhavige klacht nu ook daar sprake was van seksueel misbruik door aangeklaagde in het kader van de organisatie van de wielerronde in de jaren 1966/1967.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheids situatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12 of 13 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [naam] en [naam] hebben daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen. Tevens hebben zij in hun schriftelijke reactie een nader gesprek aangeboden.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een grondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Redemptoristen de klacht gegrond te verklaren en nogmaals het aangedane leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

Dit advies is vastgesteld op 30 maart 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, en mr. F.J.M. Walstock, prof. dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. E.B. Schaafsma-van Campen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Redemptoristen en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.